

(побудинкова) система не передбачає наявності контейнерів; споживач самостійно завантажує тверді відходи у сміттєвоз, що прибуває за графіком. Її застосовують у тих випадках, коли неможливо встановити контейнери або в цьому немає потреби, тобто, як правило, для приватної житлової забудови. Недоліком побудинкової системи є можливість забруднення території побутовими відходами при найменшому порушенні графіка роботи сміттєвозів. Тому чинними Правилами надання послуг із збирання та вивезення твердих і рідких побутових відходів передбачено її використання лише у виняткових випадках і тільки для одно- і двоповерхових будинків.

В цілому, охоплення населення зі збирання ТПВ в середньому по області становить 64,5% (дані 2018 року), причому: міські приватні будинки – 37,5%, міські багатоповерхові будинки – 98%, сільське населення – 30%, торгівля та сфера послуг, промисловість – 85%. Питома вага міського населення області, що обслуговується за планово – подвірною системою становить 73,5%. Відповідно, частка населення, що обслуговується за по будинковою системою, становить близько 26,5%, і використовується у невеликих містах, селищах.

Враховуючи загальну ситуацію, можливо запропонувати наступні заходи по вирішенню проблеми ТПВ у Полтавській області:

- поетапну ліквідацію стихійних звалищ та закриття діючих звалищ ТПВ, що не відповідають нормам екобезпеки;
- забезпечення збору та своєчасного вивозу відходів;
- стимулювання населення та підприємства до збору та переробки ресурсоцінних фракцій ТПВ;
- підвищення рівня екологічної освіти щодо питань поводження з ТПВ, проведення соціально-просвітницьких заходів.
- запровадження системи роздільного збору сміття.
- впровадження технологічних заходів щодо зменшення впливу полігону на природне середовище, таких як: огороження території полігону; проміжна ізоляція шарів ТПВ ґрунтом. контроль ґрунтових вод; використання дезінфікуючих засобів.

Науковий керівник: Панкова О.В., доц., к.с.-г.н.

КОНЦЕПЦІЯ ЗЕЛЕНОЇ ЕКОНОМІКИ В УКРАЇНІ

*Збірка матеріалів 85-ї Міжнародної наукової конференції студентів університету.
Секція Кафедри ЕКОЛОГІЇ. 10-14 квітня 2023 року*

*Воропай О.С., здобувач другого рівня вищої освіти,
Панкова О.В., доц., к.с.-г.н.,
Харківський національний автомобільно-дорожній університет,
Україна
pankovaokvl@gmail.com*

Глобальні кліматичні зміни, вичерпання природних ресурсів, великі обсяги забруднення навколишнього середовища в результаті виробництва електро- та теплової енергії диктують необхідність впровадження концепції «зеленої» або «екологічної» економіки у світі. Експерти ООН з охорони навколишнього середовища розглядають «зелену економіку» як таку, що сприяє «...поліпшенню добробуту людей та соціальній рівності, значно зменшуючи екологічні ризики й екологічні дефіцити». У самому простому розумінні зелена економіка – це економіка з низькими викидами вуглецевих сполук, ефективним використанням природних ресурсів, яка задовольняє по максимуму інтереси всього суспільства. Метою зеленої економіки є формування дієвого середовища для економічного і соціального прогресу, що базується на мінімізації негативного впливу на довкілля та ефективному використанні природних ресурсів при збереженні гідного рівня життя населення.

Підписавши та ректифікувавши Угоду про Асоціацію з ЄС, Україна взяла на себе зобов'язання, в тому числі і у сфері охорони навколишнього середовища, зокрема скорочення вуглецевих викидів в атмосферу, та у зв'язку з цим інтегрувати стандарти Європейського Союзу у законодавство України. Бізнес відповідно має перспективу підвищити виробничу ефективність і, як наслідок, конкурентоспроможність своєї продукції за рахунок упровадження сучасних технологій та обладнання для скорочення викидів, а також вихід на Європейський ринок торгівлі квот викидів парникових газів за Системою торгівлі викидами Європейського Союзу (EUETS або СТВ ЄС). Так, в 2020 році Кабінетом Міністрів України схвалено законопроект «Про запобігання, зменшення та контроль промислового забруднення», відповідно до якого підприємствам буде видаватися дозволи на гранично допустимі викиди. Таким чином, Україна встала на шлях досягнення європейських стандартів життя.

Концепція «зеленого» енергетичного переходу від Міненерго України станом на 2020 рік передбачає: досягнення кліматичної

нейтральності до 2070 року; закриття вугільних ТЕС до 2050 року; виведення з експлуатації АЕС, що відпрацюють ресурс до 2050 року; використання біомаси для виробництва теплової енергії, в тому числі в системах централізованого тепlopостачання; децентралізація виробництва енергії; зниження енергоспоживання на 50%; використання відновлювальних газів (біометан, біоводень). Вартість реалізації зеленого курсу в Україні за даними Міненерго прогнозується в розмірі 2% ВВП щорічно.

Перехід на «зелену економіку» передбачає комплексні зміни у всіх секторах економіки. Первинний сектор, який охоплює сільське господарство, рибальство, лісову та добувну промисловість, вимагає найбільш радикальних змін, оскільки саме тут створюються продукти для задоволення первинних потреб людства. Сільське господарство має переорієнтуватися на виробництво органічної продукції (без використання хімічних добавок), вирощування енергетичних культур та їх використання в енергетичних цілях. Вторинний сектор економіки, який охоплює промисловість та будівництво, найбільше потребує раціонального використання енергоресурсів. У контексті переходу на «зелену економіку» промисловість країни вимагає глибокої технологічної модернізації, оскільки виробничі потужності є базою для створення машин, устаткування та обладнання, які дозволять очистити виробництво та ефективно використовувати обмежені ресурси. До того ж «озеленення» економіки передбачає активізацію галузі з переробки відходів.

Третинний сектор це система галузей виробництва та видів діяльності, які пов'язані з наданням послуг як населенню, так і бізнесу. Саме ця сфера охоплює проведення комплексних науково-дослідних і дослідно-конструкторських розробок, створення бізнес-планів і програм, розробку енергоефективних технологій, які здатні забезпечити якісні зрушення у напрямку озеленення первинного та вторинного секторів. Створення екоінновацій дозволить удосконалити виробничі процеси, ефективно організувати бізнес за рахунок економії ресурсів, а також удосконалити комерціалізацію та впровадження чистих технологій.

Очевидним є те, що всі зазначені заходи потребують значних вкладень та залучення інвестицій у модернізацію виробництв, перехід на альтернативні джерела енергії, тощо. А з огляду на війну, економічний спад як в Україні так і в сьому світі через пандемію коронавірусу, труднощі щодо розробки відповідного законодавства та механізмів впровадження зеленого курсу – існують певні ризики

економічних збитків для підприємств та економіки країни в цілому. Але водночас Зелений курс надає і значні перспективи та можливості фінансування цих змін в рамках ініціативи Європейського Союзу Green Deal. Таким чином, сказане свідчить про те, що по перше Євроінтеграція України не можлива без встановлення зеленого курсу економіки, по друге хоча і несе певні ризики для економіки – в той же час є перспективним напрямком розвитку. І Україна вже ставши на шлях озеленення економіки, впевнено крокує до поставленої мети.

ЕКОЛОГІЧНІ АСПЕКТИ ВПЛИВУ КОМПОНЕНТІВ ТПВ НА НАВКОЛИШНЄ СЕРЕДОВИЩЕ

*Дерев'яно І., здобувач першого рівня вищої освіти,
Барун М.В., к.е.н., доцент кафедри екології,
Харківський національний автомобільно-дорожній університет,
Україна
masha.barun@gmail.com*

ТПВ – тверді побутові відходи, основна проблема сучасного людства. Населення Землі зростає і з цим кількість відходів збільшується у багато разів, але нажаль не їх переробка або робота по зменшенню відходів. Можна припуститись думки що людство просто не замислюється над цією проблемою хоча вона надзвичайно важливою.

На сьогоднішній день ТПВ представляють собою суміш, яка складається з різноманітного непотребу. Але більш прискіпливий аналіз показує, що вона складається з: харчових відходів, паперу, картону, деревини, металобрухту чорних і кольорових металів, кісток, шкіри, гуми, текстилю, скла, полімерних матеріалів. Але разом з тим, в цій суміші можна знайти солі ртуті з батарей, фосфоро-карбонати з флуоресцентних ламп, токсичні хімікати, які містяться в залишках фарб та розчинників, лаків та аерозолів, акумуляторах і т. п. [1].

У статті 1 Закону України «Про відходи» визначається загальна термінологія таких понять:

1. Відходи - будь-які речовини, матеріали і предмети, що утворилися у процесі виробництва чи споживання, а також товари (продукція), що повністю або частково втратили свої споживчі

Збірка матеріалів 85-ї Міжнародної наукової конференції студентів університету.

Секція Кафедри ЕКОЛОГІЇ. 10-14 квітня 2023 року